

NACRT HRVATSKE NORME

nHRN EN 1993-1-11:2008/NA

ICS: 91.010.30;
91.080.30

Prvo izdanje,
veljača 2013.

Eurokod 3: Projektiranje čeličnih konstrukcija – Dio 1-11: Proračun konstrukcija s vlačnim dijelovima – Nacionalni dodatak

Eurocode 3: Design of steel structures – Part 1-11: Design of structures with tension components – National Annex

Referencijski broj: nHRN EN 1993-1-11:2008/NA:2013 hr

Napomena o autorskom pravu

© HZN 2013.

Sva prava pridržava HZN na temelju Zakona o normizaciji (NN 163/2003). Ako drugačije nije utvrđeno, ni jedan dio ovoga dokumenta ne smije se umnožavati ili upotrebljavati u bilo kojem obliku ili na bilo koji način, elektronički ili strojno, uključujući fotokopiranje i mikrofilm, bez pisane dozvole HZN-a čija je adresa niže navedena.

Hrvatski zavod za norme (HZN)
Adresa: Ulica grada Vukovara 78
10 000 Zagreb, CROATIA
Tel. ++ 385 1 610 60 95
Faks: ++ 385 1 610 93 21
e-pošta: hzn@hzn.hr
Web: www.hzn.hr

Izjava o odbijanju odgovornosti za PDF

PDF zapis može sadržavati ugrađene oblike znakova. U skladu s Adobeovom politikom licenciranja, ovaj se zapis smije tiskati ili pregledavati, ali se ne smije uređivati osim ako na računalu, na kojem se obavlja uređivanje, postoje licencirani i instalirani oblici ugrađenih znakova. Preuzimanjem ovog zapisa stranke prihvaćaju odgovornost nekršenja Adobeove politike licenciranja. Hrvatski zavod za norme ne prihvaća nikakvu odgovornost u tome području.

Adobe je robni žig tvrtke Adobe Systems Incorporated.

Pojedinosti o programskim proizvodima upotrijebljenim za stvaranje ovog PDF zapisa mogu se naći u općim informacijama povezanim s ovim zapisom. Parametri stvaranja PDF zapisa optimizirani su za ispis. Poduzete su sve mjere da zapis bude prikladan za uporabu. U izuzetnom slučaju otkrivanja problema povezanog s njim molimo izvijestite HZN na gore navedenoj adresi.

Sadržaj

Predgovor	4
1 Područje primjene.....	5
2 Nacionalno određeni parametri	5
3 Neoprečni dopunski podaci (NCCI).....	8
Dodatak A(HR) (obavijesni) Točke u normi HRN EN 1993-1-11:2008 u kojima su dopušteni nacionalno određeni parametri.....	9
Dodatak B(HR) (obavijesni) Točke u normi HRN EN 1993-1-11:2008 na koje se odnose neoprečni dopunski podaci (NCCI).....	10

Predgovor

Ovaj je dokument (HRN EN 1993-1-11:2008/NA:2013) izdao Hrvatski zavod za norme na temelju članka 9. Zakona o normizaciji („Narodne novine“, br. 163/2003) i u skladu s Unutrašnjim pravilima za normizaciju UPN 3, točka 4.1. Pripremio ga je tehnički odbor HZN/TO 548, *Konstruktivski eurokodovi*.

Ovaj dokument omogućuje primjenu norme HRN EN 1993-1-11:2008 uključujući ispravak Ispr.1:2011 u Republici Hrvatskoj.

Norma HRN EN 1993-1-11:2008 istovjetna je s europskom normom EN 1993-1-11:2006, a ispravak HRN EN 1993-1-11:2008/Ispr.1:2011 s ispravkom EN 1993-1-11:2006/AC:2009. U daljnjem se tekstu pod oznakom HRN EN 1993-1-11:2008 razumijeva norma i njezin ispravak (HRN EN 1993-1-11:2008 +Ispr.1:2011).

U normi HRN EN 1993-1-11:2008 dopušteno je donošenje odluka o vrijednostima određenih parametara ili određenim postupcima proračuna na nacionalnoj razini. Tako određene vrijednosti ili postupci nazivaju se „nacionalno određeni parametri“ (en: Nationally determined parameters – NDP). Te vrijednosti i postupci primjenjuju se za projektiranje građevina koje se izvode u Republici Hrvatskoj.

Brojčane oznake tablica i formula odgovaraju brojčanim oznakama tablica i formula u izvornoj normi, iza kojih se dodaje oznaka (HR).

U Dodatku A ovoga nacionalnog dodatka navedene su točke iz norme HRN EN 1993-1-11:2008 za koje je dopušteno donošenje odluka na nacionalnoj razini. U točki 2 ovog dokumenta navedene su te odluke.

Ovaj nacionalni dodatak osim toga sadržava i neoprečne dopunske podatke za primjenu norme HRN EN 1993-1-11:2008 (en: Non-contradictory complementary information – NCCI).

U Dodatku B ovoga nacionalnog dodatka navedene su točke iz norme HRN EN 1993-1-11:2008 na koje se odnose neoprečni dopunski podaci. U točki 3 ovog dokumenta navedeni su ti podaci.

1 Područje primjene

Ovaj dokument određuje vrijednosti nacionalnih parametara ili određenih postupaka uz normu HRN EN 1993-1-11:2008 i primjenjuje se zajedno s tom normom.

2 Nacionalno određeni parametri

2.1 Zamjena vlačnih dijelova, točka 2.3.6(1), NAPOMENA

Za zgrade u pravilu ne treba razmatrati zamjenu vlačnih dijelova.

Za cestovne i željezničke mostove treba proračunati zamjenu barem jednog užeta kao prolaznu proračunsku situaciju. Projektant uz suglasnost investitora treba pri zamjeni odrediti smanjenje prometnih opterećenja i parcijalne koeficijente. Užad koja se ne može lako zamijeniti (npr. glavna užad visećih mostova) treba dovoljno zaštititi od oštećenja.

2.2 Gubitak vlačnih dijelova, točka 2.3.6(2), NAPOMENA 1

Za zgrade u pravilu ne treba razmatrati iznenadni gubitak bilo kojeg vlačnog dijela.

Za cestovne i željezničke mostove o razmatranju takve izvanredne proračunske situacije za pojedinačni slučaj odlučuje projektant uz suglasnost investitora.

2.3 Prolazna proračunska situacija tijekom gradnje, točka 2.4.1(1), NAPOMENA

Za prolaznu proračunsku situaciju tijekom gradnje za zgrade prihvaćaju se preporučene vrijednosti parcijalnih koeficijenata γ_{Gi} .

Umanjenje parcijalnih koeficijenata za stalna djelovanja pri proračunu cestovnih i željezničkih mostova u fazi gradnje nije dopušteno.

2.4 Nazivna vlačna čvrstoća f_u , točka 3.1(1), NAPOMENA 6

Za zgrade se prihvaćaju preporučene najveće vrijednosti nazivne vlačne čvrstoće f_u . Za snopove paralelne užadi prihvaća se $f_u \leq 1\,860 \text{ N/mm}^2$.

Za cestovne i željezničke mostove prihvaća se za potpuno zatvorenu užad od kružnih i Z žica $f_u \leq 1\,570 \text{ N/mm}^2$, a za snopove paralelne užadi $f_u \leq 1\,770 \text{ N/mm}^2$.

2.5 Zaštita od korozije vanjskog dijela vlačnih dijelova skupine B, točka 4.4(2), NAPOMENA 1

Ne određuju se razredi otpornosti na koroziju za nehrđajući čelik.

2.6 Zaštita od korozije vlačnih dijelova skupine C, točka 4.5(4), NAPOMENA 1

Za zgrade su prihvatljivi ispuni za koje postoje odgovarajući dokazi sukladnosti.

Za cestovne i željezničke mostove treba upotrijebiti samo vrste užadi obuhvaćene odredbama navedenim u normi HRN EN 1993-2/NA:2008.

Vlačni dijelovi s ispunom na osnovi cementa mogu se upotrijebiti samo za elemente s trajno nepromjenjivim položajem, nepodložnim titranju.

2.7 Parcijalni koeficijent γ_P za prolaznu fazu gradnje, točka 5.2(3), NAPOMENA

Prihvaća se preporučena vrijednost parcijalnog koeficijenta za djelovanje prednapinjanja $\gamma_P = 1,0$.

2.8 Stalna proračunska situacija tijekom uporabe, točka 5.3(2) NAPOMENA

Pravila za primjenu norme HRN EN 1993-1-11:2008 za građevine izvan područja primjene norma niza EN 1993 dana su u točki 3.3 ovog dokumenta.

2.9 Parcijalni koeficijent γ_R , točka 6.2(2), NAPOMENA 4

Prihvaća se parcijalni koeficijent $\gamma_R = 1,0$.

Pri tome kod cestovnih i željezničkih mostova treba primijeniti mjere za smanjenje promjene kuta užeta na mjestima sidrenja.

2.10 Parcijalni koeficijent $\gamma_{M,fr}$, točka 6.3.2(1), NAPOMENA

Prihvaća se preporučena vrijednost parcijalnog koeficijenta za trenje za sprečavanje proklizavanja užeta preko sedala $\gamma_{M,fr} = 1,65$.

2.11 Proračun sedala, točka 6.3.4(1), NAPOMENA

Prihvaća se preporučena vrijednost faktora $k = 1,10$.

2.12 Parcijalni koeficijent $\gamma_{M,fr}$, točka 6.4.1(1), NAPOMENA 1

Prihvaća se preporučena vrijednost parcijalnog koeficijenta za trenje za sprečavanje proklizavanja stezaljki $\gamma_{M,fr} = 1,65$.

2.13 Ograničenja naprezanja, točka 7.2(2), NAPOMENA 1

Za zgrade se u fazi gradnje i tijekom uporabe prihvaća ograničenje naprezanja $f_{\text{const}} = f_{\text{SLS}} = 0,45 \sigma_{\text{uk}}$.

Za cestovne i željezničke mostove prihvaća se u fazi gradnje za potpuno zatvorenu užad ograničenje naprezanja $f_{\text{const}} = 0,45 \sigma_{\text{uk}}$, a za snopove paralelne užadi za kratkotrajne faze gradnje bez razmatranja učinaka savijanja ograničenje naprezanja $f_{\text{const}} = 0,55 \sigma_{\text{uk}}$.

Za cestovne i željezničke mostove prihvaća se tijekom uporabe bez razmatranja učinaka savijanja ograničenje naprezanja $f_{\text{SLS}} = 0,45 \sigma_{\text{uk}}$.

2.14 Vodonepropusnost, točka A.4.5.1(1), NAPOMENA

Ne navode se detalji ispitivanja vodonepropusnosti. Za primjenu užadi potrebno je priložiti tehničko dopuštenje dobiveno temeljem ispitivanja.

2.15 Prepreke za zaštitu od korozije, točka A.4.5.2, NAPOMENA

Ne navode se detalji ispitivanja prepreka za zaštitu od korozije. Za primjenu užadi potrebno je priložiti tehničko dopuštenje dobiveno temeljem ispitivanja.

2.16 Motrenje i pregledi, točka B(6), NAPOMENA

Potreban opseg motrenja i pregleda vlačnih dijelova tijekom uporabnog vijeka treba odrediti sukladno tehničkim uvjetima i zahtjevima pojedinog projekta.

3 Neoprečni dopunski podaci (NCCI)

3.1 Proizvodi skupine A, točka 1.1(2), NAPOMENA 1

Puna vlačna šipka može imati i kontinuirani narez duž cijele duljine.

3.2 Osnove proračuna – općenito, točka 2.1

Pješački i biciklistički mostovi u pravilu se razmatraju kao zgrade.

3.3 Proračun za građevine izvan područja primjene norma niza EN 1993, točka 5.3(2)

Proračun vlačnih dijelova u masivnim, spregnutim, drvenim i mješovitim konstrukcijama treba načelno biti u skladu s normom HRN EN 1993-1-11:2008. Pri proračunu unutarnjih sila i deformacija treba razmatrati ponašanje materijala. Posebno je potrebno obratiti pozornost na vremenske učinke (npr. skupljanje i puzanje) i ponašanje materijala ovisno o razini naprezanja (npr. pojava pukotina). Proračun po potrebi treba provesti s gornjom i donjom graničnom vrijednošću krutosti, što daje veću sigurnost.

3.4 Proračun na zamor užadi za mostove, točka 9.2

Užad za cestovne i željezničke mostove jesu 5. razreda prema tablici 2.1 norme HRN EN 1993-1-11:2008. Vibracije užadi treba umanjiti tako da njihov učinak ne bude mjerodavan za zamor.

Pri proračunu na zamor prihvaća se:

a) Za potpuno zatvoreno uže

Kako bi se smanjio učinak naprezanja zbog savijanja na mjestima usidrenja, u pravilu su potrebne konstrukcijske zaštitne mjere. Za proračun se ova užad svrstava u kategoriju detalja $\Delta\sigma_c = 112 \text{ N/mm}^2$.

b) Za užad od paralelnih snopova žica

Proračun se provodi bez razmatranja naprezanja zbog savijanja. Užad se svrstava u kategoriju detalja $\Delta\sigma_c = 167 \text{ N/mm}^2$. Ako zbog opterećenja zamora dolazi do promjene kuta užadi na mjestu sidrenja za više od $0,3^\circ$, potrebno je provesti dodatnu kontrolu, tj. dokaz s razmatranjem naprezanja od savijanja. Za takav slučaj užad se svrstava u kategoriju detalja $\Delta\sigma_c = 194 \text{ N/mm}^2$.

3.5 Zahtjevi za proizvode za vlačne dijelove – područje primjene, Dodatak A, točka A.1(3)

Potrebno je dodati:

– Skupina B: otvorena spiralna upletena užad, potpuno zatvorena užad na namot, upletena užad

3.6 Prijevoz, skladištenje, rukovanje, Dodatak B

Prije krojenja i ugradnje užad je potrebno pripremiti prethodnim utezanjem.

3.7 Proizvodi skupine C, Dodatak C, točka C.4

Tablicu s vlačnim dijelovima treba premjestiti u točku C.1 Dodatka C.

Dodatak A(HR)
(obavijesni)

Točke u normi HRN EN 1993-1-11:2008 u kojima su dopušteni nacionalno određeni parametri

Točka u normi HRN EN 1993-1-11	Točka u ovom dokumentu	Sadržaj
2.3.6.(1), NAPOMENA	2.1	Zamjena vlačnih dijelova
2.3.6.(2), NAPOMENA 1	2.2	Gubitak vlačnih dijelova
2.4.1(1), NAPOMENA	2.3	Prolazna proračunska situacija tijekom gradnje
3.1(1), NAPOMENA 6	2.4	Nazivna vlačna čvrstoća f_u
4.4(2), NAPOMENA 1	2.5	Zaštita od korozije vanjskog dijela vlačnih dijelova skupine B
4.5(4), NAPOMENA 1	2.6	Zaštita od korozije vlačnih dijelova skupine C
5.2(3), NAPOMENA	2.7	Parcijalni koeficijent γ_p za prolaznu fazu gradnje
5.3(2), NAPOMENA	2.8	Trajna proračunska situacija tijekom uporabe
6.2(2), NAPOMENA 4	2.9	Parcijalni koeficijent γ_R
6.3.2(1), NAPOMENA	2.10	Parcijalni koeficijent $\gamma_{M,fr}$
6.3.4(1), NAPOMENA	2.11	Proračun sedala
6.4.1(1), NAPOMENA	2.12	Parcijalni koeficijent $\gamma_{M,fr}$
7.2(2), NAPOMENA 1	2.13	Ograničenja naprezanja
A.4.5.1(1), NAPOMENA	2.14	Vodonepropusnost
A.4.5.2, NAPOMENA	2.15	Prepreke za zaštitu od korozije
B(6), NAPOMENA	2.16	Motrenje i pregledi

Dodatak B(HR)
(obavijesni)

**Točke u normi HRN EN 1993-1-11:2008 na koje se odnose
neoprečni dopunski podaci (NCCI)**

Točka u normi HRN EN 1993-1-11	Točka u ovom dokumentu	Sadržaj
1.1 (2), NAPOMENA 1	3.1	Proizvodi skupine A
2.1	3.2	Osnove proračuna – općenito
5.3(2)	3.3	Proračun za građevine izvan područja primjene norma niza EN 1993
9.2	3.4	Proračun užadi za mostove na zamor
A.1(3)	3.5	Zahtjevi za proizvode za vlačne dijelove – područje primjene
Dodatak B	3.6	Prijevoz, skladištenje, rukovanje
C.4	3.7	Proizvodi skupine C

(prazna stranica)

